

Orta Aziýa we türkçülik: Taryhyň oňlamadyk basybalyjylykly uruşlary

Category: Kitapcy, Taryhy makalalar

написано kitapcy | 23 января, 2025

Orta Aziýa we türkçülik: Taryhyň oňlamadyk basybalyjylykly uruşlary ORTA ASYA Ve TÜRKÇÜLÜK – 6:

■ TARIHİN ONAYLAMADIĞI İŞGAL SAVAŞLARI

Türk ulusunun en büyük bahtsızlığı, Arap işgaline duçar olmasıyla, 100 (651-751) yıllık oluk oluk dökülen kan pahasına, İslam'ın kabul ettirilip, bu işgalin kalıcı ve meşru duruma getirilmesinde saklıdır. Türkçülüğün daha yalın, daha güçlü olması gereken ülke Türkiye'de, Türkçülük İslam senteziyle körleştirilmiştir. Aydınlanma çağının, uluslara siyasî işlevsellik kazandıran evrensel ilkesi laiklik, maalesef İslam'ın müdahalesiyle genel anlamda Türk ulusuna nasip olmamıştır. Laiklikten yoksun bir ulus-bilimden, siyasî idealden yoksun ulustur (KURBAN 2007: 246).

İşgal Savaşı'nın yine bir öncüsü Çin'dir. Çin'i İşgal Savaşına kışkırtan etken Onun kimliğinde saklıdır. 9 milyon kilometre kare büyüklüğündeki bugünkü Çin toprağının yaklaşık güney doğusunda, Çince "Hunen-Hubey" (Gölün Güneyi-Gölün Kuzeyi) olarak adlandırılan verimsiz sazlık bir göller bölgesi bulunmaktadır. Buralarda türeyip geçinmiş, buralarda devlet kurmuş Çinliler (Hen Ulusu), devletlerine "Cung Go" (Orta Devlet) adını vermişlerdir. Çünkü o zamanlar bu Çin devletinin etrafında başka büyük küçük birçok ulus devletlerinden 7 devlet bulunmaktaydı (ALMAS 2017: 72). 0 günden bu güne kadar bu Çin devleti bu ad ile, yani Orta Devlet adıyla varlığını sürdürme gelmiştir. Fakat gitgide çevresi hesabına toprağını genişletmiş bu devlet, Orta Devlet olmaktan çıkmış, deniz sahillerine kadar tüm Doğu Asya'yı kapsayan bu günkü Çin

Cumhuriyeti haline gelmiştir. Bu Orta Devlet toprağını nasıl genişletmiştir? Bu genişlemenin ana sebepleri nedir?

Çinli dediğimiz Orta Devletin kurucusu olan bugünkü Hen ulusu, barındığı sazlık coğrafyasının gereği, yaradılışı kalitesiz olan bir ırkın soyudur. Yaradılışı kalitesiz olan ırkların üremesi kolay ve çoğalması çabuk olur. Günümüzdeki Çin nüfusu bir buçuk milyar (1,5 milyar) civarında olup, böylece hızlı çoğalan bu ulus geçim derdiyle çevresine saldırmaya başlar. Sadece barınma kaygısıyla yaşayan bu ulusun, hak-adalet duygusundan yoksun olması gayet doğaldır. İşte insanlığın düşmanları böyle doğar ve böyle büyür. Aynı Çin Emperyalizmi gibi Rus Emperyalizmi de böyle doğup böyle büyümüştür.

Çin'in "İŞGALCI" denilen asli kimliğinin en belirgin tanımı, yapımı insan cesediyle yoğrulup, bitimi yüzyıllarca sürüp giden ÇİN SEDDİ'nde saklıdır. Çin Seddi'ni Çinliler kendi dillerinde "VENLİ ÇANG ÇING" diyorlar. Yani On Bin Li uzunluğundaki duvar demektir. Çin ölçüsü olan Bir Li, 500 metreye eşit olduğuna göre, bu duvarın uzunluğu uluslar arası ölçü ile 5 000 kilometredir. Duvarın yüksekliği 8 metre, genişliği 7 metredir (ALMAS 2017, s.74). Bilmeyenlerin veya Çin'e yaranmak isteyenlerin "ÇİN HARİKASI"(!) olarak dile getirdiği bu Çin Seddi, aslında insan horluğunun ürünüdür. Çin Seddi'nden yansıyan bu gerçek, Çin'in Orta Çağlara özgü yapımı olan BÜYÜK KANAL için de geçerlidir. Bu kanalda çalışan beş buçuk milyon insandan iki milyon kadarının geri dönmediği bilinmektedir (RONAN 2003: 143).

Çin kalabalık olduğu kadar güçsüz, zalim olduğu kadar korkak bir ulustur. Onun içindir ki O, toprak işgalinin tedbiri olarak, yapımı 100 yıllarca süren Çin Seddi'ni yapmıştır. Toprak işgalinde Araplardan-Çin'den kalan ikinci güç-Rusya'dır. Rusların, Moskova'nın kuzey batısındaki sazlık-soğuk topraklarında türeyip, silah zoruyla İdil-Ural dâhil tüm Asya'yı işgal etme çabası, toprak işgalinin bir numaralı örneğidir.

Araplar Orta Çağlarda toprak işgalinde öncü olsalar da, Moğol-Türk ordusu karşısında geri çekilmek zorunda kaldılar. Toprak işgalinde en başarılı olan Ruslar oldu. Çünkü Ruslar, Batı

Avrupa'daki gelişmelerden esinlenip güç kazanmıştı. Toprak işgali güce gereksinim duyan, kazanılması güç olan en büyük haksızlık eylemidir.

Yıl 1991, Aralık ayı, Sovyetlerin çökmesiyle beraber Rus işgali de çökmüş oldu. Fakat, Kırım'ın tekrar işgal edildiğine göre, Rusların yaşamının en büyük zevki işgaldeymiş. Tüm Rus tarihi bu zevki savunduğuna göre, Rus devletinin ömrü uzun değilmiş. İşgal zevki bitecekse, Rus devleti de bitecekmiş. Bu tarihin kaçınılmaz hükmüdür.

Devlet ve bağımsızlık denilen ve birbirini tamamlayan bu kavramlar, vatan ve ulus sevgisinden doğmuş yüce duyguların, derin düşüncelerin yansıttığı bir kutsal varlığın adıdır. Bu varlık onun için kutsaldır ki, 0 olmadan herhangi bir ulusal vatan, o olmadan herhangi bir ulusal yaşam olamaz-düşünülemez. İşte bu anlayış gereği 1710 yılında Arap-Çin-Rus işgaline karşı çetin savaşlar eşliğinde Hokand Hanlığı kurulur. Hokand Hanlığı "Türkistan" denilen dünyaya, "Devlet" denilen güce ve "Tarih" denilen geçmişe fazlasıyla muhtaçtır. Araplar, Türkleri bu üç hayatî varlıktan yoksun bırakır. "Dünya" , "Devlet" ve "Tarih" kavramlarının Türkçesi, Arap işgalinin sonucu Türkçe sözlüklerden silinir. Fakat Türkler bu işgale karşı "Türkçülüğü" ile azimle direnirler.

■ TATARLAR

Cengiz Han'ın muhtaç olduğu kudret Moğol-Türk işbirliğinde saklıdır. İnançları esnek Şamanizm'in ana yurdu olan Laik Orta Asya-bu iş birliğinin teminatıdır. Evet, Cengiz Han'ın Orta Asya'yı ana vatan seçmesi rast gele değildir. İster Timur oğulları olsun, ister Cengiz oğulları olsun, atalarından 100 yıl sonra Orta Asya tarihinden silinip gitmesinin başlıca sebebi, İslam'ın egemenliği sonucu, Orta Asya'ya özgü laiklik ilkesinin yok edilmesinde saklıdır. Timur'u Büyük Timur yapan, Cengiz'i Cengiz Han yapan, Orta Asya'nın Laiklik ilkesidir. Laiklik'in silinmesi, ulusallığın silinmesi demektir. Eğer günümüzdeki Türkiye, laiklik ilkesini kaybederse, TÜRKİYE CUMHURİYETİ denilen adını bile kaybedecektir. Türk düşmanları

ve İslam egemenliği bunu ister.

Adı, Türkçemizdeki ÇELİK anlamındaki TİMUÇİN'dir. Uzun bir boyu, sağlam bir gövdesi, geniş alnı, sabır ve tecrübeyle işlediği zekası gereği, dünyayı titreten çelik gibi müstesna bir şahsiyettir (GROUSSET 1980: 196). Baykal Gölü civarındaki dağlık alanlarda 1155'te dünyaya gelen Timuçin, kabile şefi Yesukey'in oğludur. Yesukey ise Timuçin'in dedesi olan Kabul Han'ın büyük oğludur. Yesukey 1167'de Tatarlar tarafından zehirlenip öldürüldüğünde, Timuçin 12 yaşındaki yetim kalmış bir çocuktur.

Timuçin'in babası Yesukey Bahadır Tatarlar tarafından öldürölür. Çünkü Moğollar Tatarların başbuğu Timuçin Eke'yi öldürmüştü. Hayret edilecek rastlantı, Timuçin Eke'nin öldürüldüğü gün, Yesukey'in oğlu yani geleceğın Cengiz Han'ı doğacaktır. Yesukey Bahadır oğluna öldürölün düşmanının adını yani Timuçin adını verir. Çünkü Yesukey oğlunun da düşmanları kadar kahraman olmasını dilemektedir. Kıran kırana sürüp gidecek olan bu iki ulus arasındaki kan düşmanlığı Moğolların yani Timuçin'in yenmesiyle sonuçlanır. Timuçin Moğol-Türk kabilelerini birleştirdikten sonra, 2006 yılında açılan kurultayda "CENGİZ HAN" unvanını alır. Cengiz-deniz-tengri kelimeleri aynı kökten olup, sonsuz-ulu-büyük anlamlarını vermektedir (KURBAN 2014: 73). Onun bu kurultayda kabile beylerine yaptığı öneri: "Gökte iki güneş ve bir kında iki kılıç olmadığı gibi, bir hanlıkta da iki han olmaz. Gelin benimle birleşin ve benim sağ kolum olun!" şeklindedir (HOWORT 1876; 62-KURBAN: 2014 : 73). Temuçin Moğol kabilelerini birleştirmekle yetinmez, Orta Asyalı komşusu Uygurlara dostluk elini uzatır.

Cengiz Han, Tatarlara ata katili diye, onlara ne kadar düşmanlık beslese de, bu güçten yararlanmayı bilecek, ve dünyada benzeri görölmemiş bir üstünlüğe erişecektir. Moğolların bu zaferinde Tatarların katkısının ne derecede olduğunun cevabını tarih bilimi hakkıyla vermiştir. O zamanın dünyasındaki hayret uyandıracak kadar büyük bu güç ve bu derin iz, tarihe hep Tatar gücü, Tatar izi olarak geçmiştir.

"TATAR" sözcüğünün anlamı nedir? Bu sözcükle adlanmış olan

ulus kimdir? Yazılı tarihte “Tatar” adı 731-732 yıllarında Kültegin Orhun yazıtlarında geçmektedir. Kaşgarlı’ya göre, Tatarlar bir Türk boyudur. “Tatar” sözcüğü Türkçe asıllı olup, Türkî ulus adlarının yapımı gibi –ar ekiyle türemiştir: Tatar-Hazar-Bulgar-Avar-Balkar-Macar-Suvar ve başkaları gibi. –ar (ir,-er) “kişi” anlamını vermektedir. Gerçekten de bu günkü Türkî halklarda –r, -er sözcüğü erkek kişiyi anlatmaktadır.

“Tatar” sözcüğünün kökü, Tat-Kaşgarlıya göre, “Müslüman olmayan Uygur” anlamındadır. Yani “Tatar” sözcüğü Müslüman olmayan kişi anlamındadır. “Tatar” sözcüğünün kökü, Tat- , -dat, -yat kökünde –t, -d, -y seslerinin değişimi görülüyor. Böyle değişim, Türkî dillerde normaldir. Örneğin, “ayak” sözcüğü eskiden “azak” ve “adak” şeklinde olmuştur. Yani Tat-sözcüğü yat (yabancı) sözcüğünün değişmiş şeklidir. Tat-ar yabancı kişi demektir.

Tatarlar sayıca da, kabilelere bölünmüş bakımından da eski Türkî halkların en kalabalığı olmuştur. Tatar kabileleri: Çağan-Tatar, Alçı-Tatar, Dutaut-Tatar, Aluhay-Tatar. Cengiz Han’ın Tatardan iki eşi ve Tatarlardan alıp yetiştirdiği bir de çocuğu varmış. Cengiz Han’ın ordusunun kartopu gibi hızlı büyümesinin ve Türkî illerde tamamen Türkleşip gitmesinin asıl sebebi Moğol ordusundaki Tatarların sayıca çok ve Türkî halk olduğundandır (KURBAN 2014: 75).

Cengiz Han güce muhtaç olduğu anlarında, “Moğol geleneğine göre, börkünü çıkarır, kemerini omuzuna asar, dokuz kez dizini yere vurup, kırmızı ayını yaptıktan sonra, ey ölümsüz Tanrım, atalarımın kanının intikamını almak üzere silahlandım. Eğer beni tasvip edersen, bana kuvvetinin yardımını esirgeme!” diye çadırında üç gün kapanırmış (GROUSSET 1980: 215).

Eski Türk tarihinde adı sık rastlanan “ORHUN” sözcüğü, Baykal Gölü’ne dökülen bir nehrin adıdır. Cengiz Han’ın başkenti sayılan KARAKURUM şehri de bu nehrin sahilindedir. Yüzyıllar boyu varlığını sürdürüp, Orhun Anıtları gibi kalıcı medeniyetler bırakmış Uygur Orhun Devleti de buralarda türeyip, buralardan IX. Yüzyıl ortalarında Orta Asya’ya göç etmişlerdir. Orta Asya’ya göç eden bu Uygurlar, Turfan’da İDİKUT DEVLETİNİ, Kaşgar’da KARAHANLI DEVLETİNİ kurmuşlardır.

İşte yukarıda bahsettiğim tarihî ve coğrafî olgular, Cengiz Han'ın kişiliğinin-siyasî idealinin oluşumunda derin ve kalıcı iz bırakmıştır.

“Uygurlara karşı daima sempati beslemiş olduğu sanılan Cengiz Han”, (GROUSSET 1980: 229). hanlığını genişletmek amacıyla, 1210 yılında Alp Utuk ve Darbay adlı iki Uyguru elçi olarak Turfan Uygurlarının İdikut Devleti'ne elçi olarak gönderir. Turfan İdikut Devletinin hanı Barçuk Art Tekin, Cengiz Han'ın elçilerini bağrına basar ve Cengiz Han'a biat ettiğini belirtmek için, gelen elçilerle beraber Moğolistan'a elçiler gönderir. Kendisi 2011 yılında Cengiz Han'ın Kerulon nehri boyundaki karargahına giderek, Cengiz Han'ı ziyaret eder. Cengiz Han Barçuk Art Tekin'e çok hediyeler verir ve kızı İlaltun Bike'yi Ona eş olarak vermeyi kabul eder. Böylece Barçuk Art Tekin Cengiz Han'ın beşinci oğlu olur (KURBAN 1995: 11-12). Evet Cengiz Han Barçuk Art Tekin aracılığıyla Orta Asya'yı vatan yapmaya hak kazanmıştır. Cengiz Han'ın Uygurlara olan ilgisi İdikut Devletiyle sınırlı kalmaz. Uygur dilini-medeniyetini ve kanunlarını öğrenmek gündeme gelir. Özel olarak Uygur yazısının kullanılması emredilir. Cengiz Han'ın halefi Ögeday'ın devlet idaresinin gereği Uygurlardan özel yardımcılar seçilir. Dil-Edebiyat ve medeniyet hakkında Cengiz Han çok hassastır-girişkendir (MEYDAN LAROUSSE, Cengiz Han maddesi).

Cengiz Han'ın bu haklı hassasiyetine ÇULPAN'dan haklı bir yanıt:

Dil ve edebiyatın önemi konusunda, ünlü Özbek şairi ÇULPAN (1897-1938) şunları yazıyordu:

“Durmaksızın hareket eden vücudumuza, bedenimize su-hava ne kadar gerekli ise, hayat yolunda her türlü siyah lekelerle kirlenmiş ruhumuz için de edebiyat o kadar gereklidir. Edebiyat yaşarsa, ulus yaşar. Edebiyatı çiçek açmayan ve edebiyatının gelişmesi için çalışmayan, edipler yetiştiremeyen ulus, eninde sonunda duygu ve düşüncelerinden, fikir üretiminden yoksun kalarak, yavaş yavaş inkıraz olur. Bunu inkâr edemeyiz”.

Çulpan Özbek şairi ve yazarı, Stalin devri kurbanıdır. Yukarıdaki alıntı “Edebiyat Nedir?” başlıklı makalesinden alınmıştır. Yazarın “Yene Aldım Sazımnı” başlıklı kitabı, 1991 yılında Taşkent’te basılmış olup Adı geçen alıntı bu kitabın 7. Sayfasındadır.

Cengiz Han’ın Uygurlarla olan yakın ilişkisi bir ALTIN DAMGA öyküsü ile başlanır. Uygur Tatakun tarafından çıkardığı altın damgayı Cengiz Han’a takdim eder. Cengiz Han bu altın damganın kendisinin adına kullanılması, aynı zamanda Uygur dilinin, yazısının, kanun ve adetlerinin oğulları ve beylerine öğretilmesi için Tatakun’u görevlendirir. Tatakun vefalı hizmetiyle kendini kanıtlar. Cengiz’in halefi Ögedey’in büyük rütbeli memuru olur (HOWORTH 1876: 63-KURBAN 1995: 11). Tatakun’dan sonra da Cengiz oğulları ve beylerine Uygur yazısını öğreten Uygurların adı kayıtlara geçmiştir: Karayagaç, Buyruk, Ming Seris, Yolun Timur, Sucis, Şiban (KURBAN 1995: 11). Böylece Cengiz ve oğullarının Türk ulusuyla tanışmalarının-Türkleşmelerinin ilk girişimi Tatakun’un getirdiği altın damga ile başlamıştır. Evet Cengiz Han’ı Cengiz Han yapan ulusallıktır. Cengiz Han diyor ki: “Ulusum yaşadıkça, kendi ölümünden korkmuyorum” (KURBAN 1995: 42).

Son derece realist olan Cengiz Han, çevresini bir araya getirip, Moğol-Türk iş birliğiyle güçlü bir Moğol-Türk devletini kurmaya çalışırken, yakın komşusu olan Türk yurdu Orta Asya’yı elbette unutacak değildir. Cengiz Han’ın dünya görüşü söz konusu iken, şu soru cevaplandırılmalıdır:

■ KORKUNÇ OTRAR OLAYI

Cengiz Han’ın Tarihini Yazan tarihçi-FRANK McLYNN, Otrar Olayı’nı “Batı Seferinin Yoldan Sapması” (McLYNN 2015: 257) olarak tanımlıyor.

Yıl 1218, Harezimşahlar Devleti uğruna, 500 deveye yüklenmiş hediyeler eşliğinde 450 kişilik Cengiz Han’ın elçiler ekibi, 100 kişilik askerî korumalar eşliğinde Harezimşahlar devletinin başkenti Örgenç yolculuğunda iken, devlet hududu olan Otrar şehrine gelmiştir. Amaç iki devlet arasında dostluk-ticaret

işbirliğı kurmaktır. Fakat işler Cengiz Han'ın umduğu gibi gitmez, Otrar şehrinin başında bulunan şahın akrabası İnalçık, 550 kişilik tüm ekibi kılıçtan geçirir. (GROUSSET 1980: 204)'e göre öldürülen Moğol sayısı 100 civarındadır. Bu facia kimin emriyle gerçekleşti, sorumlu Şah mı veya İnalçık mı? Soru cevapsız kalır. Bu faciaya Cengiz Han savaş emriyle cevap verir. Harezmsahlar devleti işgal edilir, Şah canını kurtarmak için kaçır. Şahın cesur oğlu Celaledin Mengguberdi de savaşlarla kuşatmayı yararak, Afganistan'a çekilir, çok geçmeden Kürtler tarafından öldürölür.

2015 yılında İngilizce olarak Londra'da basılmış "Dünyayı İşgal Eden Adam" başlıklı 646 sayfalık kitabın 300-301 sayfaları arasında Cengiz Han'a özgü, 2008 yılında yapılmış 40 metre yüksekliğindeki bir heykelin resmi bulunmaktadır. Resimin altındaki yazıda: "Moğolistan halen dünyayı titreten altın devrine bakıyor" denilmektedir. Verilen bilgiler içinde, Cengiz Han'a özgü olarak "Dünyayı İşgal Eden Adam" ifadesini ben doğru bulmuyorum. Çünkü Cengiz Han dünyayı titretmiş olabilir, fakat dünyayı işgal etmemiştir. "Dünyayı İşgal Etme" gibi bir söylem ve eylem Cengiz Han'ın benliğine aykırıdır. Toprak olarak Cengiz Han'ın düşündüğü sadece Orta Asya'dır (McLYNN 2015 : 258).

İklil KURBAN.

(Devam Edecek) Taryhy makalalar